

Jordina Rincón-Torroella, una neurocirurgiana de Blanes a Baltimore

Durant els últims anys ha estat treballant amb un prestigiós neurocirurgià mexicà sobre qui Disney i Brad Pitt preparen una pel·lícula; amb ell ha aprofundit en el coneixement del cervell, que l'apassiona des de molt jove

Jordina Rincón-Torroella, una neurocirurgiana de Blanes a Baltimore

No és una feina, és un estil de vida», assegura Jordina Rincón-Torroella (Blanes, 1988), metge resident de neurocirurgia al Johns Hopkins de Baltimore, un dels millors hospitals dels Estats Units, i per tant del món. Fa pocs mesos que va iniciar la seva residència en aquest centre (el juny passat), però des del mes de febrer ja hi practicava cirurgies. N'ha fet més de cinquanta, des de llavors, tot un somni per a algú que als 14 anys va decidir que volia dedicar-se a conèixer millor el cervell humà: «Em van regalar el llibre L'home que va confondre la seva dona amb un barret, de l'Oliver Sacks, un neuròleg que hi explicava casos reals, i em vaig quedar fascinada».

Jordina Rincón-Torroella és filla de Mercè i Joan, tots dos

professors d'institut (la seva mare dirigeix el Serrallarga de Blanes, en el qual la futura metge va estudiar després de l'Escola Santa Maria), i abans d'expressar la seva passió pel cervell allò que més li agradava, al marge de la lectura, era la dansa: «Vaig ballar més de divuit anys a l'Escola de Dansa Esclat, de Blanes, amb la Sívila Paz i la Dolors Ribas. Això va tenir un gran impacte en mi. Ballar dansa clàssica m'ha donat moltes coses que després m'han servit: la disciplina, ser resistent al patiment, la creativitat, la constància ».

El llibre de Sacks la va encaminar, i posteriorment va resoldre el dubte entre psicologia i medicina decantant-se per aquesta última. I encara que li hauria agradat estudiar-la a Girona, aquesta opció encara no existia i va anar a la Universitat de Barcelona i a l'Hospital Clínic. I no se'n penedeix: «Moltes de les oportunitats que em van donar al Clínic han estat claus per tenir l'oportunitat d'anar als Estats Units». Va ser ja en plens estudis universitaris quan va decidir que el que més li interessava era la neurocirurgia, per davant d'altres opcions com la psiquiatria o la neurologia: «A segon de medicina, Joan San ens feia la classe de neuroanatomia i m'hi vaig enganxar... I amb un altre alumne, Arnau Benet, vam començar a fer recerca en el que anomenàvem laboratori de neuroanatomia quirúrgica, amb un quiròfan a la sala de dissecció, i fèiem simulacions de cirurgies amb cossos de donants».

Un cop presa aquesta decisió, també va tenir clar aviat que no voldria fer la residència aquí, sinó a fora:

«Pensava que si em quedava aquí em veuria frustrada. I un dels llocs amb les millors residències és els Estats Units, i a més la seva mentalitat quadrava amb la meva: allà els friquis els encoratgen, aquí els deixem una mica de banda, i jo en aquell moment era una friqui», fa broma. Més seriosament, apunta que «la meva experiència a Barcelona, tot i que m'han ajudat molt, em diu que quan volies fer alguna cosa diferent, a vegades començava a haver-hi conflictes, i intentaven aturar-te més que no encoratjar-te perquè cadascú intenta protegir la seva posició. Això està canviant, i he tingut professors amb mentalitats diferents, però jo volia trobar l'entorn perfecte perquè m'expressessin i als Estats Units donen més responsabilitat a la gent jove, que potser no té experiència però sí capacitat, i els posen en entorns propicis perquè rendeixen al màxim»

Un cop presa la decisió d'anar als Estats Units, començava un procés que no és en absolut senzill: «Ho tenia tan clar que vaig decidir aturar-me un any entre cinquè i sisè de carrera per veure si em seria possible anar als Estats Units, perquè trobes molts obstacles: l'idioma, exàmens extraordinàriament difícils, beques, cartes de recomanació de metges d'allà, notes... A més, neurocirurgia és un programa de residència d'elit i tot es complica ». Per tot plegat va fer aquesta aturada en els estudis: «Volia saber si era el que jo em pensava i crear aquesta xarxa de contactes. Si em sortia bé, tornava, acabava la carrera i marxava cap als EUA; i si no, tornava, feia el MIR aquí i llestos».

I li va sortir bé: va aconseguir beques, va superar exàmens i durant sis mesos va poder fer dues estades amb equips de neurocirurgia de l'hospital universitari Johns Hopkins de Baltimore i del de Harvard, a Cambridge: «Amb molta paciència i persistència, molta ajuda i el suport dels meus professors d'aquí, vaig poder fer aquestes dues estades, al Hopkins amb el Dr. Quiñones i a Harvard amb el Dr. Laws». Tots dos mereixen un comentari a part. La Disney i Brad Pitt estan preparant una pel·lícula sobre el Dr. Alfredo Quiñones-Hinojosa, conegut com el Dr. Q, un mexicà de Mexicali que amb 19 anys va creuar il·legalment la frontera dels EUA, va treballar recollint tomates a Califòrnia i mentre aprenia anglès per poder treballar al McDonald's els seus professors es van adonar del seu potencial: «El van ajudar, va aconseguir beques per estudiar, va fer medicina i es va convertir en neurocirurgià del Johns Hopkins, que durant 21 anys ha estat el millor hospital dels Estats Units». Edward Laws és un doctor de 86 anys que continua en actiu i anota en una llibreta tots els pacients que ha operat des que va començar: «Crec que l'últim cop que el vaig anar a visitar anava pel 5.800», diu Jordina Rincón-Torroella, que el defineix com «l'exemple que encara que un es faci gran, s'ha de mantenir modern. Sempre que l'he anat a veure aplicava les últimes tècniques, tant que l'última vegada estava operant el cervell a través del nas amb un equip de 3D».

Des del primer moment (març de 2012), la manera de treballar del Dr. Quiñones li va semblar molt interessant: «La seva mentalitat, la seva ètica de treball i les seves ganes de canviar el món a través de la neurocirurgia em van fascinar. I ell es va adonar que jo estava molt motivada». Aquesta bona connexió va afavorir que el Dr. Quiñones li oferís afegir-se al seu equip un cop acabada aquella primera estada, en una mena de postdoctorat fins que aconseguís la residència. «Per a mi la perspectiva era molt bona, perquè em permetia continuar treballant amb el Dr. Quiñones i a més adquirir més maduresa». Però hi havia condicions, en la proposta: que hi anés el més aviat possible, amb la carrera acabada, i amb alguna beca.

Jordina Rincón-Torroella va tornar a Barcelona el setembre de 2012 decidida a aprofitar l'oportunitat: «Vaig

parlar amb els responsables de la universitat per dir-los que havia de fer l'últim curs en cinc mesos, i m'ho van posar fàcil. Això em va demostrar que molta gent d'aquí, com el cap d'estudis, el Dr. Trilla, a qui estic molt agraïda, està oberta al canvi i a donar-te suport. T'exigeixen seriositat però et donen una flexibilitat que als EUA ja existeix de base. Aquí el sistema universitari és més rígid». Graduada en medicina el març de 2013, va aconseguir les beques necessàries, va superar un altre examen ja als EUA, i el juny de 2013 es va tornar a incorporar a l'equip del Dr. Quiñones al Johns Hopkins: «He fet de tot, en la meva feina amb ell, des de posar etiquetes en sobres a ajudar-lo a la clínica amb els seus pacients, fins a veure les seves cirurgies, gravar-les, tenir un paper principal en el video-atles del cervell que ha elaborat... Ell m'ha ensenyat a ser polivalent, a veure la medicina més enllà de l'hospital, a ser conscient que tens la possibilitat d'afavorir un canvi molt gran a través de la recerca, de missions altruistes, d'educació. Té la mentalitat que si un troba allò que l'apassiona ha de fer-ho servir per canviar el món i tenir un impacte com a metge no només en la vida de les persones sinó en la professió».

La intensa etapa amb el Dr. Q (que consta en el seu currículum com una hiperespecialització científica en neurooncologia), es va acabar el juny passat, quan Jordina Rincón-Torroella va iniciar la seva residència de neurocirurgia al Johns Hopkins, que s'ha d'allargar set anys. «La residència et dona l'especialitat que tindràs i és similar a la d'aquí, encara que més llarga». I molt intensa: «Tinc la casa ben bruta, no tinc temps de fer-hi res... Una nova regulació acaba de fixar que els residents hem de treballar un màxim de vuitanta hores a la setmana, i et puc prometre que tothom en fa més». En aquest sentit, afegeix que «neurocirurgia és una especialitat extrema, es treballen moltes hores. No és una feina, és un estil de vida. Ho he vist amb en Quiñones; això no és la seva feina i prou, sinó que viu per treballar. I en part és el que els fa molt bons, perquè la seva feina és la seva vida. Hi ha qui ho troba trist, però jo penso que si trobes el que t'agrada, gaudeixes amb allò que fas, hi involucres la teva família i el teu entorn..., no està tan malament ».

Aquella noia que amb 14 anys va decidir que volia estudiar el cervell ja ha fet una cinquantena d'intervencions quirúrgiques i les compara amb la dansa: «Tant la cirurgia com la dansa exigeixen constància, planificació, repetició de moviments fins arribar a la perfecció... I també que pots assajar tantes vegades com vulguis, però en la dansa el dia que compta és el de l'espectacle i en la neurocirurgia el dia que compta és el de l'operació. Només aquell precís instant. Tot i que la pressió, és clar, és diferent».

La càrrega de feina ha obligat Jordina Rincón-Torroella a deixar la dansa (va participar en un ballet a Baltimore just abans d'iniciar la residència, en una mena de comiat), i no li deixa gaire estones per conèixer millor la ciutat, que és «molt especial. M'agrada molt perquè és més aviat petita i la gent té molta consciència social i del lloc on viuen. Té molta història i un port important, va tenir molta indústria, però als anys 70-80 hi va haver molts conflictes per l'heroïna, molts crims, moltes bandes, i part d'aquest problema es manté, amb guetos, misèria, mainada no escolaritzada... Hi ha zones per les quals t'aconsellen no passar, i s'hi han produït enfrontaments racials. I encara que aquestes coses fan una mica de por, tothom diu que un cop hi has viscut et sents part de la ciutat, perquè al mateix temps és encantadora. De fet així en diuen, The charming city, perquè té molta personalitat: hi ha bona universitat, hospital, un dels millors conservatoris, i això genera un ambient també molt cosmopolita, jove, liberal...».

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/dominical/2016/12/25/jordina-rincon-torroella-neurocirurgiana-blanes/820965.html?utm_source=rss